

Проект

**Міністерство освіти і науки України Харківський національний
університет імені В.Н. Каразіна**

Введено в дію наказом від .._____ " 2021 р.
№ 0302-1/185

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Микола АЗАРЕНКОВ
« ____ » _____ 2021 р.

Освітньо-наукова програма
(освітньо-професійна / освітньо-наукова)

Психологія
(назва програми)

Спеціальність _____ 053 Психологія _____
(шифр, назва спеціальності)

Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
(перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий))

Затверджено вченою радою університету " " березня 2021 року, протокол №.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

1.1. Вчена рада факультету: протокол № _____ від « _____ » _____ 2021 р.

Голова вченої ради факультету _____ Надія КРЕЙДУН

1.2. Методична комісія факультету:

протокол № _____ від « _____ » _____ 2021 р.

Голова методичної комісії факультету _____ Юлія ГІМАЄВА

1.3. Кафедра загальної психології: протокол № _____ від « _____ » _____ 2021 р..

Завідувач кафедри загальної психології _____ Валерій ОЛЕФІР

Кафедра прикладної психології: протокол № _____ від « _____ » _____ 2021 р.

Завідувач кафедри прикладної психології _____ Олена ЛУЦЕНКО

Кафедра психологічного консультування та психотерапії: протокол № _____ від
« _____ » _____ 2021 р.

Завідувач кафедри психологічного
консультування та психотерапії

Олександр КОЧАРЯН

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, посада)	Науковий ступінь, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно
Керівник робочої групи (гарант) Ірина КРЯЖ	професор кафедри прикладної психології ХНУ імені В.Н.Каразіна	д.психол.н., доц., доцент кафедри прикладної психології
Члени робочої групи		
Іванова Олена Феліксівна	професор кафедри загальної психології ХНУ імені В.Н.Каразіна	д.психол.н., проф., професор кафедри загальної психології
Олександр КОЧАРЯН	завідувач кафедри психологічного консультування та психотерапії ХНУ імені В.Н.Каразіна	д.психол.н., проф., професор кафедри психологічного консультування та психотерапії
Валентина ПАВЛЕНКО	доцент кафедри прикладної психології ХНУ імені В.Н.Каразіна	к.психол.н., доц., доцент кафедри психології
Надія КРЕЙДУН	декан факультету психології ХНУ імені В.Н.Каразіна	к.психол.н., доц., доцент кафедри прикладної психології
Олексій ЗИМОВІН	доцент кафедри прикладної психології ХНУ імені В.Н.Каразіна	к.психол.н.
Ганна Павленко	викладач кафедри прикладної психології, випускниця аспірантури 2020 року ХНУ імені В.Н.Каразіна	

Керівник робочої групи (гарант)

д.психол.н., доцент

Ірина КРЯЖ

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

- 1) Тимчасового стандарту вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем освіти за освітньо-науковою програмою ПСИХОЛОГІЯ, затвердженого рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна від 27 травня 2016 року, протокол №7.
- 2) Проекту стандарту вищої освіти України для третього (освітньо-наукового) рівня, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія»
- 3) Закону України «Про освіту» №2145-VIII від 19.01.2019
- 4) Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.01.2019
- 5) Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 23.03.2016 р. № 261.

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності 053 «Психологія»

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: <u>доктор філософії</u> Спеціальність: 053 – Психологія Освітня кваліфікація: <u>доктор філософії з психології</u>
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 40 кредитів ЄКТС освітньої складової, загальний обсяг освітньо-наукової програми – 240 кредитів, термін освітньої складової – 2 роки
Офіційна назва програми	Психологія
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, сертифікат № 590 від 10.09.2020, строк дії до 01.07.2026
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, підтверджена документом державного зразка. Відбір осіб, що бажають навчатися за програмою, здійснюється за результатами: – вступного іспиту із спеціальності; – вступного іспиту з іноземної мови; – презентації дослідницької пропозиції.
Форма навчання	Денна / заочна
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.univer.kharkov.ua/ua/research/doctor_division
2 - Мета освітньої програми	
Мета програми	Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців в галузі психології, здатних розв'язувати комплексні проблеми з психології, зокрема – проблеми позитивного функціонування особистості, в організаціях, установах, групах, спільнотах, здійснювати науково-дослідницьку, науково-організаційну та практичну (консультативну, експертну, посередницьку тощо) діяльність в галузі психології, а також науково-педагогічну діяльність у вищих навчальних закладах.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 – Психологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова академічна Освітня складова освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії передбачає опанування нормативними і вибірковими навчальними дисциплінами за циклами загальної та професійної підготовки. Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється на весь термін навчання у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який є невід'ємною частиною навчального плану, відповідно до обраної теми наукового дослідження за спеціальністю.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Наукові дослідження в галузі 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія. Ключові слова: психологічне благополуччя особистості та груп, статево-рольова психологія, психологічні ресурси, психологія екозбереження, еволюційні аспекти адаптації, психологія розвитку
Особливості програми	Акцентується підготовка науковців, здатних здійснювати емпіричну верифікацію психологічних теоретичних моделей

	завдяки володінню сучасними потужними технологіями статистичного аналізу багатомірних даних в області поведінкових наук, зокрема структурним моделюванням, а також ефективному використанню якісних методів.
4 – Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Згідно з національним класифікатором професій ДК 003:2010 фахівці, які здобули освіту за третім рівнем освітньо-наукової програми за спеціальністю 053 психологія, здатні обіймати такі посади:</p> <p>1229.7 - завідувач психолого-медико-педагогічної консультації, начальник центру (психологічного забезпечення, соціально-трудова реабілітації дорослих, з надання соціальних послуг тощо)</p> <p>1232 – головний психолог</p> <p>2310.1 – професори та доценти</p> <p>2310.2 – викладач університету та вищих навчальних закладів.</p> <p>2340 - консультант психолого-медико-педагогічної консультації</p> <p>2429 - експерт-психолог судовий</p> <p>2445.1 - науковий співробітник (психологія), молодший науковий співробітник (психологія), науковий співробітник-консультант (психологія)</p> <p>2445.2 – практичний психолог, психолог.</p> <p>Сфера працевлаштування доктора філософії з психології – наукові й науково-дослідні установи, заклади вищої освіти, наукові та освітні центри та компанії, підприємства різних типів та форм власності, неурядові громадські організації.</p>
Подальше навчання	<p>Здобування наукового ступеня доктора наук на четвертому (науковому) рівні вищої освіти.</p> <p>Участь у постдокторських програмах.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Компетентнісний підхід, студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання: проблемні лекції, практичні заняття із аналізом та розв'язанням проблемних ситуацій, зокрема, з використанням кейс-методів, організація наукової рефлексії, дискусії; проектна діяльність, спрямована на розвиток навичок дослідницької діяльності; самонавчання, консультації з викладачами.</p>
Оцінювання	<p>Система оцінювання освітньої складової передбачає оцінювання в балах з дисциплін певних видів роботи за визначеними критеріями. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль у формі заліків та екзаменів. Поточний контроль передбачає оцінювання рівня знань, умінь і навичок аспірантів, що виявляються в ході навчального процесу шляхом проведення усного опитування, тестування, письмового експрес-контролю, оцінювання завдань для самостійної роботи, таких як написання наукових есе, розробки проектів, обробки даних психологічних досліджень, підготовки дайджестів, презентацій тощо.</p> <p>Система оцінювання асистентської педагогічної практики передбачає оцінювання якості виконання завдань практики, що враховує рівень теоретичної та методичної підготовки, оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до студентів, автономність, оформлення документації та своєчасність її подання. Атестація за практичною частиною здійснюється на підставі рішення кафедри, за якою закріплений здобувач.</p> <p>Поточне оцінювання наукової складової відбувається у вигляді щорічного оцінювання аспіранта за результатами</p>

	<p>виконання індивідуального плану (річний звіт, копії публікацій, звіт про виконання освітньої складової освітньо-наукової програми).</p> <p>Атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту дисертаційної роботи. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради.</p> <p>Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних вищих навчальних закладів (наукових установ) відповідно до законодавства.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми в різних психологічних галузях, у тому числі в дослідницько-інноваційних контекстах, що передбачає глибоке переосмислення наявних й створення нових цілісних знань та психологічних інструментів, їх впровадження в освітню та практичну діяльність.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Обізнаність та розуміння філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку науки.</p> <p>ЗК2. Володіння загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність виявляти і проводити системний аналіз проблем через наукове сприйняття і критичне осмислення нових знань.</p> <p>ЗК4. Здатність до креативного синтезу нових ідей, які можуть сприяти в академічному і професійному контекстах прогресу суспільства.</p> <p>ЗК5. Здатність до розв'язування складних завдань, розуміння відповідальності за результат роботи.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися з колегами, широким академічним товариством та громадськістю, як на національному, так і на міжнародному рівні, використовуючи державну та іноземні мови, для реалізації інноваційних проектів або вирішення наукових проблем.</p> <p>ЗК7. Здатність до самовдосконалення, адаптації та дії в нових ситуаціях, креативність.</p> <p>ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ЗК10. Здатність до самостійної аналітичної та експериментальної наукової діяльності.</p>
Фахові компетентності	<p>ФК1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі соціальних і поведінкових наук взагалі та у психологічній сфері зокрема.</p> <p>ФК2. Здобуття глибоких обґрунтованих знань з психології, детальне розуміння психологічних процесів і явищ, які відбуваються на рівні особистості та на рівні людських спільнот.</p> <p>ФК3. Здатність розробляти та реалізувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику.</p> <p>ФК4. Спроможність спілкуватись в діалоговому режимі, зокрема в різномовному середовищі, з психологічної проблематики, презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ФК5. Здатність до ініціювання інноваційних комплексних</p>

	<p>психологічних проєктів, лідерства та автономності під час їх реалізації.</p> <p>ФК6. Соціальна відповідальність за рішення, пов'язані з психологічними технологіями та психологічним забезпеченням, слідування нормам професійної етики.</p> <p>ФК7. Здатність до самовдосконалення у професійній сфері протягом життя, відповідальність за навчання інших при проведенні науково-педагогічної діяльності.</p> <p>ФК8. Розуміння теоретичних засад, що лежать в основі методів психологічних досліджень та психологічного забезпечення діяльності, методології проведення психологічних досліджень.</p> <p>ФК9. Здатність виконувати оригінальні наукові дослідження з психології на високому фаховому рівні, з використанням новітніх методів наукового пошуку.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 1. Науково обґрунтовувати вибір методів та засобів організації та проведення психологічного дослідження.</p> <p>ПРН 2. Володіти сучасними концептуальними знаннями в галузі психології та бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності.</p> <p>ПРН 3. Знати існуючі методи та методики досліджень та вміти адаптувати їх для розв'язання наукових завдань при проведенні дисертаційних досліджень.</p> <p>ПРН 4. Визначити об'єкт, предмет досліджень, використовуючи гносеологічні підходи до розв'язання проблем психологічної науки й практики.</p> <p>ПРН5. Описувати закономірності, тенденції, моделі, виявлені в процесі реалізації психологічних досліджень.</p> <p>ПРН6. Уміти створювати та впроваджувати інноваційно-дослідницькі проєкти.</p> <p>ПРН7. Використовувати техніки статистичного аналізу багатомірних даних для перевірки теоретичних моделей та гіпотез дослідження.</p> <p>ПРН8. Розробити оригінальні психологічні процедури на основі врахування сучасного стану наукових знань та особистих дослідницьких навичок і досвіду.</p> <p>ПРН9. Використовувати сучасні джерела наукової інформації з досліджуваної наукової проблеми.</p> <p>ПРН10. Володіти комунікативними навичками для спілкування, зокрема в іншомовному середовищі, з фахівцями та нефахівцями щодо проблем у галузі психології.</p> <p>ПРН11. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної спільноти.</p> <p>ПРН12. Володіти навичками усної і письмової презентації результатів досліджень українською та іноземною мовами.</p> <p>ПРН13. Описувати результати власних наукових досліджень у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях.</p> <p>ПРН14. Демонструвати навички міжособистісної взаємодії та здатність працювати в команді.</p> <p>ПРН15. Демонструвати прихильність до норм професійної етики, міжкультурної толерантності, професійних цінностей у науковій та практичній діяльності.</p> <p>ПРН16. Працювати над власним розвитком та вдосконалюванням, виявляти прагнення до підвищення професійної кваліфікації.</p> <p>ПРН17. Критично оцінювати здобутки, бачити обмеження та визначати перспективи наукової роботи.</p>

	ПРН 18. Уміти здійснювати освітню діяльність у сфері психології і на межі предметних галузей та нести відповідальність за процес та результат навчання інших.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Викладання дисциплін на 100% забезпечується викладачами з високою науковою кваліфікацією, значним досвідом науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищій школі.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Здобувачі третього рівня навчання факультету психології повною мірою забезпечені приміщеннями для проведення навчальних занять, мультимедійним обладнанням в навчальних аудиторіях, розвиненою соціально-побутовою інфраструктурою (бібліотекою, пунктами харчування, актовю залом, спортивними залами та стадіоном, медичним пунктом, гуртожитками). Реалізація наукової складової підтримується ресурсами лабораторії психодіагностики.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Здобувачі отримують доступ до інформаційних ресурсів для самонавчання, планування і організації наукових досліджень з використанням інформаційних технологій, електронних ресурсів ЦНБ ХНУ імені В.Н.Каразіна, безкоштовний доступ до ORCID, Scopus, WoS тощо. Використання авторських розробок професорсько-викладацького складу та навчально-методичного забезпечення дисциплін на платформі Moodle.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	-
Міжнародна кредитна мобільність	Здобувачі в ході навчання можуть проходити стажування та брати участь у міжнародних проектах за програмами академічного обміну (Erasmus Mundus). Результати навчання, отримані в неформальній освіті (зокрема, онлайн-курси Coursera), визнаються відповідно до «Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в ХНУ імені В.Н. Каразіна».
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На загальних умовах

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
I. Цикл загальної підготовки			
ОЗ 1	Філософські засади та методологія наукових досліджень	5	залік
ОЗ 2	Іноземна мова для аспірантів	10	залік; екзамен
II. Цикл професійної підготовки			
ОП 3	Дизайн та планування наукового дослідження з психології	3	екзамен
ОП 4	Основи моделювання структурними рівняннями в психології	3	залік
ОП 5	Підготовка наукових публікацій та презентація результатів наукових	4	залік

	досліджень		
ОП 6	Педагогічні технології в вищій освіті	3	екзамен
ОП7	Асистентська педагогічна практика	5	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		33	
Вибіркові компоненти ОП			
I. Цикл загальної підготовки			
ВЗ 1а	Психологія лідерства /	3	залік
ВЗ 1б	Науковий менеджмент	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент циклу загальної підготовки		3	
II. Цикл професійної підготовки			
ВП 2.1	Якісні методи в психології	3	залік
ВП 2.2	Статеврольова психологія	3	залік
ВП 2.3	Психологія екозбереження	3	залік
ВП 2.4	Ресурсний підхід та саморегуляція стресу	3	залік
ВП 2.5	Психологія гострих і посттравматичних стресових розладів	3	залік
ВП 2.6	Феноменологія психологічного благополуччя	3	залік
ВП 2.7	Актуальні проблеми психосоматики	3	залік
ВП 2.8	Психологія в еволюційній парадигмі	3	залік
ВП 2.9	Роль та місце пам'яті в життєдіяльності людини	3	залік
ВП 2.10	Крос-культурна психологія	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент циклу професійної підготовки		9	
Загальний обсяг вибірових компонент		12	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		45	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Освітньо-наукова програма містить два цикли – загальної і професійної підготовки. Кожен цикл містить нормативні (обов'язкові) та вибіркові складові, що забезпечує можливість формування індивідуальної навчальної траєкторії аспіранта за навчальними і дослідницькими потребами. До обов'язкових ОК входить асистентська педагогічна практика, спрямована на оволодіння аспірантами сучасними методами, формами та засобами викладання психологічних дисциплін у вищих навчальних закладах. Варіативна частина освітньо-наукової програми включає дві дисципліни загальної підготовки, що спрямовані на формування soft skills, з яких аспірант обирає одну, та 10 освітніх компонентів професійної підготовки, з яких аспірант обирає три компоненти, керуючись власними науковими інтересами. Також аспірант може обрати для вивчення вибіркові компоненти з інших освітніх програм, якщо це відповідає напряму його наукових розвідок.

Навчальне навантаження аспіранта, зазначене у освітній складовій, включає всі види його роботи (самостійну, аудиторну, індивідуальну тощо) відповідно до навчального плану.

На основі навчального плану освітньо-наукової програми «Психологія» аспірант формує індивідуальний навчальний план, який погоджується з науковим керівником і гарантом освітньо-наукової програми й затверджується Вченою радою факультету психології до 01 грудня першого року навчання.

Форми аудиторної роботи передбачають можливість максимального забезпечення індивідуальних дослідницьких потреб аспіранта. Завдання у межах окремих дисциплін максимально пов'язані з планом і завданнями наукового дослідження аспіранта.

Семестр	Зміст навчальної діяльності
1	ОЗ 1, ОЗ 2, ОП 3
2	ОЗ 2, ОП 4, ОП 5

3	ОП 6, ВЗ 1, ВП 2,
4	ВП 2, ВП 2, ОП7

3. Наукова складова ОНП

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, погоджується здобувачем з його науковим керівником, гарантом освітньо-наукової програми, затверджується Вченою радою факультету психології та є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим для виконання здобувачем ступеня доктора філософії і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи під час щорічного звіту на засіданнях кафедри та вченої ради факультету психології.

Невід'ємною частиною індивідуального плану наукової роботи аспіранта є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, наукових фахових семінарах, круглих столах, симпозіумах.

Невиконання або порушення строків виконання індивідуального плану роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення рішення про відрахування аспіранта.

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

У процесі підготовки докторів філософії використовуються дві форми атестації: проміжна та підсумкова. Відповідно до діючих нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України та Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна підсумкова атестація аспірантів, які завершують навчання за освітньо-науковими програмами доктора філософії, є обов'язковою.

Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта за усіма складовими, передбаченими навчальним планом.

Проміжна атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Доктор філософії» проводиться відповідно до навчального плану за національною системою оцінювання у формі екзаменів та заліків.

Науково-дослідницька частина, відповідно до начального плану, передбачає проведення проміжної атестації аспірантів раз на рік. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану реалізації наукового дослідження та дотриманням графіку підготовки результатів науково-дослідницької роботи.

Підсумкова атестація осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу чи наукової установи, акредитованої Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Здобувач ступеня доктора філософії має право на вибір спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та отримання позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, а також відгуки опонентів оприлюднюються на офіційних веб-сайтах відповідних вищих навчальних закладів (наукових установ) згідно з законодавством.

Заключна атестація аспірантів передбачає присудження наукового ступеня доктор філософії з психології із врученням диплому встановленого зразку.

